

ปัญหาการสอนทักษะแขนงของครูสังคมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

นางสาวจันทิมา ประเสริฐสม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-737-8

010892

145265284

PROBLEMS OF TEACHING MAP SKILLS OF SOCIAL

STUDIES TEACHERS IN BANGKOK METROPOLIS

Miss Chantima Prasertsom

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ปัญหาการสะท้อนทักษะแฉ่งที่ของครูสังคมนตรีศึกษาในกรุงเทพมหานคร

โดย   นางสาวจันทิมา ประเสริฐสม

ภาควิชา   มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.วลัย อารุณี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิตศึกษา

[Signature] ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุณนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature] ..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิชาวุฑฒิกุล)

[Signature] ..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.วลัย อารุณี)

[Signature] ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชาติ แสงวงกิจ)

[Signature] ..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา อุทัยรัตน์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์   ปัญหาการสอนทักษะแผนที่ของครู สังกศศึกษาในกรุงเทพมหานคร
 ชื่อนิสิต   นางสาวจันทิมา ประเสริฐสม
 อาจารย์ที่ปรึกษา   อาจารย์ ดร.วสัย อารุณี
 ภาควิชา   มัชฌมศึกษา
 ปีการศึกษา   2527

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการสอนทักษะแผนที่ของครู สังกศศึกษาในกรุงเทพมหานคร
 ในด้าน
  - 1.1 ทักษะการอ่าน
  - 1.2 ทักษะการตีความ
  - 1.3 ทักษะการเขียน
  - 1.4 ทักษะการใช้แผนที่

2. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการสอนทักษะแผนที่กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับแผนที่ ประสบการณ์การสอนแผนที่ และ ประเภทของโรงเรียนที่สอน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะแผนที่ของครู สังกศศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานครประกอบด้วยคำถามแบบตรงคำตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด ส่งไปยังครู สังกศศึกษาจำนวน 371 คน จากโรงเรียนรัฐบาล 29 โรงเรียน โรงเรียนราษฎร์ 15 โรงเรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ($\bar{x}$) ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และทดสอบค่าไคสแควร์ (chi-square) แล้ว นำเสนอในรูปตารางประจักษ์ความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ปัญหาการสอนทักษะแผนที่ของครู สังกศศึกษา 4 ด้าน ปรากฏผลโดยเฉลี่ยรวมในแต่ละด้าน ดังนี้
  - 1.1 ด้านทักษะการอ่าน ครู สังกศศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีปัญหา มากที่สุด
  - 1.2 ด้านทักษะการตีความ ครู สังกศศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ปัญหา มาก
  - 1.3 ด้านทักษะการเขียน ครู สังกศศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ปัญหา มาก
  - 1.4 ด้านทักษะการใช้แผนที่ ครู สังกศศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี ปัญหา มาก
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการ สอนทักษะแผนที่กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษา
  - 2.1 ปัญหาการ สอนทักษะแผนที่ ด้านทักษะการอ่านแผนที่ ทักษะการ ตีความแผนที่ และทักษะการ เขียนแผนที่สัมพันธ์กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษาด้านพื้นฐาน ความรู้เกี่ยวกับแผนที่ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 และ .01
  - 2.2 ปัญหาการ สอนทักษะแผนที่ด้านทักษะการใ้ แผนที่ ไม่สัมพันธ์กับภูมิหลัง ของครู สังกศศึกษาด้านพื้นฐานความรู้ เกี่ยวกับแผนที่ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
  - 2.3 ปัญหาการ สอนทักษะแผนที่ด้านทักษะการตีความแผนที่สัมพันธ์กับ ภูมิหลังของครู สังกศศึกษาด้านการอบรม เกี่ยวกับแผนที่ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
  - 2.4 ปัญหาการ สอนทักษะแผนที่ด้านทักษะการอ่านแผนที่ ทักษะการ เขียนแผนที่ และการใช้แผนที่ ไม่สัมพันธ์กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษาด้านการอบรมเกี่ยวกับ แผนที่ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2.5 ปัญหาการสอนทักษะแผนที่ ด้านทักษะการตีความแผนที่สัมพันธ์กับภูมิ-
หลังของครูสังคมศึกษา ด้านประสิทธิภาพการสอนแผนที่ที่ระมัดระวังความมีนัยสำคัญ .01

2.6 ปัญหาการสอนทักษะแผนที่ ด้านทักษะการอ่านแผนที่ ทักษะการ
เขียนแผนที่ และการใช้แผนที่ไม่สัมพันธ์กับภูมิหลังของครูสังคมศึกษาด้านประสิทธิภาพ
การสอนแผนที่ที่ระมัดระวังความมีนัยสำคัญ .05

2.7 ปัญหาการสอนทักษะแผนที่ทั้ง 4 ด้านคือ ทักษะการอ่านแผนที่ ทักษะ
การตีความแผนที่ ทักษะการเขียนแผนที่ และทักษะการใช้แผนที่ไม่สัมพันธ์กับภูมิหลัง
ของครูสังคมศึกษาด้านประเภทของโรงเรียนที่สอน ที่ระมัดระวังความมีนัยสำคัญ .05

คุนยวิทยทรพยากร
จุพาลงกรณัฒหาวิททยาลัย

Thesis Title   Problems of Teaching Map Skills of Social
                             Studies Teachers in Bangkok Metropolis

Name   Miss Chantima Prasertsom

Thesis Advisor Dr. Walai Arunee

Department   Secondary Education

Academic Year   1984

ABSTRACT

Purposes

The purposes of this research were

1. To Study problems of teaching map skills of social studies teachers in Bangkok Metropolis in the following areas :

- 1.1 map-reading skill
- 1.2 map-interpreting skill
- 1.3 map-writing skill
- 1.4 map-using skill

2. To examine the relationship between problems of teaching map skills and social studies teachers' background in fundamental knowledge of map, map teaching experience and school types: government schools, private schools.

Procedure

A set of questionnaire on opinions concerning problems of teaching map skills of social studies teachers in Bangkok

Metropolis consisted of checklist, rating-scale, and open-ended items was constructed by the researcher and sent to 371 social studies teachers which were simple randomly sampled from 29 secondary government schools and 15 private secondary schools in Bangkok Metropolis. The obtained data were analyzed by means of percentage, arithmetic mean, standard deviation and chi-square and explained descriptively

Conclusions

1. The opinions concerning problems of teaching map skills of social studies in four areas were as follows :

Teaching map-reading skill : The social studies teachers viewed that the problems were at the highest level.

Teaching map-interpreting skill : The social studies teachers viewed that the problems were at high level.

Teaching map-writing skill : The social studies viewed that the problems were at high level.

Teaching map-using skill : The social studies teachers viewed that the problems were at high level.

2. The relationship between problems of teaching map skills and social studies teachers'background were as follows :

Problems of teaching map-reading skills, map-interpreting skills and map-writing skills were significantly related to social studies teachers'background in mapping content knowledge at the .05 and .01 level.

Problems of teaching map-using skill. were not significantly related to social studies teachers'background in mapping content knowledge at the .01 level.

Problems of teaching map-interpreting skill. were significantly related to social studies teachers'background in map inservice training at the .05 level.

Problems of teaching map-reading skill, map-writing, skill. and map-using skill were not significantly related to social studies teachers'background in map inservice training at the .05 level.

Problems of teaching map-interpreting skill were significantly related to social studies teachers'background in map teaching experiences at the .01 level.

Problems of teaching map-reading skill , map-writing skill and map-using skill were not significantly related to social studies teachers'background in map teaching experiences at the .05 level.

Problems of teaching map-reading skill , map-interpreting skill , map-writing skill and map-using skill were not significantly related to social studies teachers'background in both government schools and private schools.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.วสันต์ อารุณี อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ที่เอาใจใส่ให้คำปรึกษา แนะนำและช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา พร้อมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิธนา อุทัยรัตน์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับสถิติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ วิทยารุชฎีกุล ประธานกรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์พาดิ์ แสงกิจ กรรมการ ที่ได้ให้คำแนะนำ แก้ไขให้งานวิจัยนี้ถูกต้องสมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและ ขอกราบขอขมาพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของท่านไว้ ณ ที่นี้ด้วย พร้อมทั้ง ขอกราบขอขมาพระคุณ รองศาสตราจารย์ณรงค์ วนาสิน อาจารย์ปราณี โหสิสุข และ อาจารย์ประไพศรี สมบูรณ์ ที่ได้กรุณาตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาแบบสละสลวย ตลอดจนแนะนำข้อบกพร่องบางประการ

ขอขมาพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์ผู้สอนวิชาสังคมศึกษาของ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้กรุณาให้ทุนสนับสนุนการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอขมาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่ได้ให้ความรักและ กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณคุณสุภาณี ปันวิเศษ คุณสุชาติ ชรรวมโชติ ตลอดจนพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้มีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

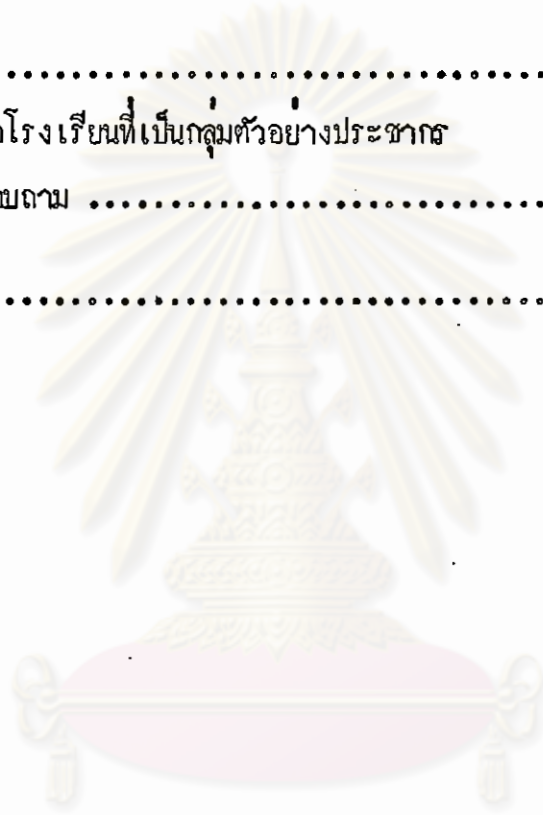
จินจิมา ประเสริฐสม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ช
กิตติกรรมประกาศ	ญ
รายการตารางประกอบ	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	9
ขอบเขตของการวิจัย	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
บรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับแผนที่	12
บรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับการสอนแผนที่	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	46
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	46
ตัวอย่างประชากร	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การวิเคราะห์ข้อมูล	48

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	105
ก. รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร	106
ข. แบบสอบถาม	108
ประวัติผู้เขียน	119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	สถานภาพครู	50
2	ความคิดเห็นของครู สังกศศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะการอ่านแผนที่	56
3	ความคิดเห็นของครู สังกศศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะการตีความแผนที่	57
4	ความคิดเห็นของครู สังกศศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะการเขียนแผนที่	59
5	ความคิดเห็นของครู สังกศศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะการเลือกใจแผนที่	61
6	ความคิดเห็นของครู สังกศศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการสอนทักษะแผนที่	63
7	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการสอนทักษะแผนที่กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษาคำนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับแผนที่ (การ เรียนวิชาเกี่ยวกับแผนที่)	65
8	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการสอนทักษะแผนที่กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษาคำนพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับแผนที่ (การอบรม)	67
9	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการสอนทักษะแผนที่กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษา คำนประสบการณ์การสอนแผนที่	69
10	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาการสอนทักษะแผนที่กับภูมิหลังของครู สังกศศึกษา คำนประเภทของโรงเรียนที่สอน	71